

Telekomunikacije: Nova infrastruktura moči

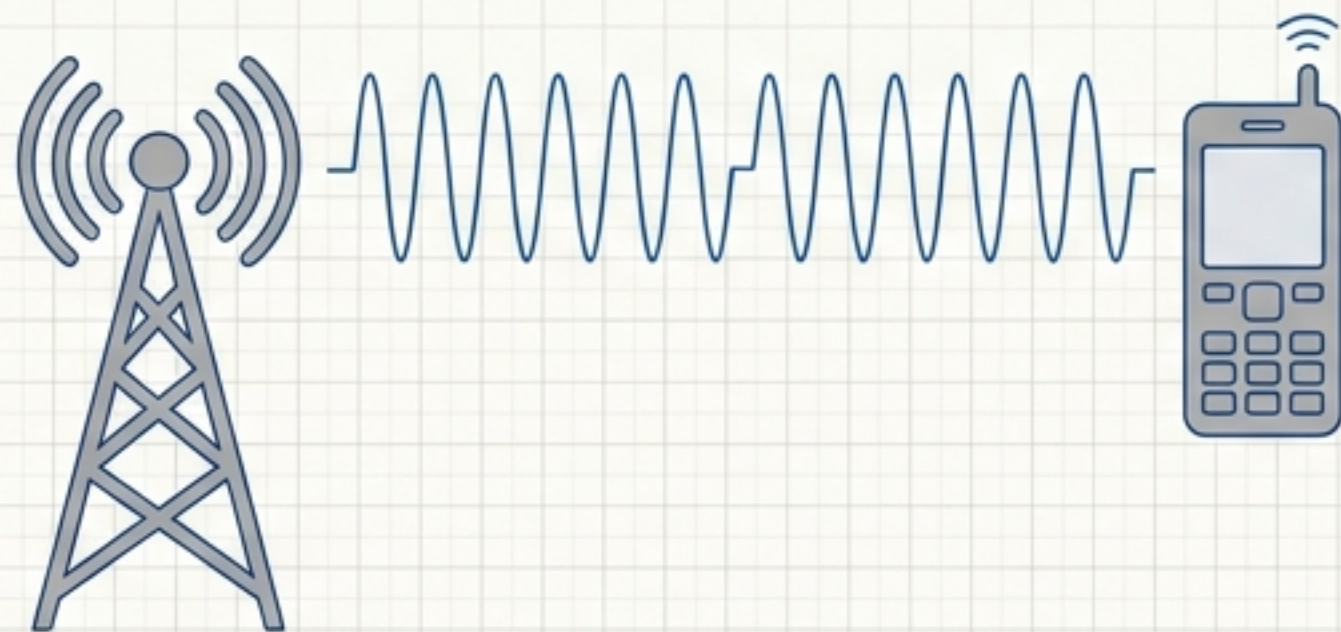
Od strojne povezljivosti do programsko definirane digitalne suverenosti.

Junij 2026 | Analitično poročilo o arhitekturi sodobnih omrežij

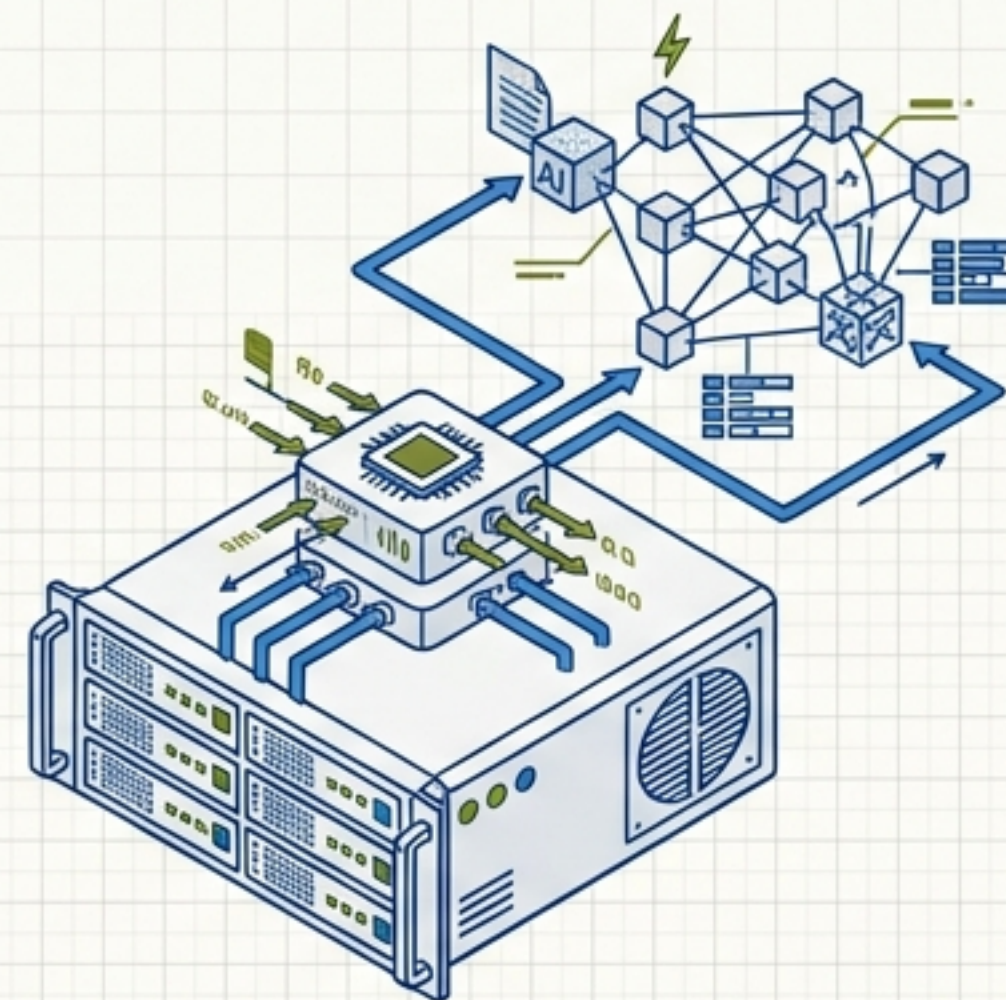
Premik paradigme: Od nevidnih cevi do strateške platforme

Preteklost – Dumb Pipes

- Infrastruktura v ozadju
- Fokus na hitrosti in pokritosti signala
- Zaprti telekomunikancijski sistemi (Black-box)

Sedanjest – IT Platforma

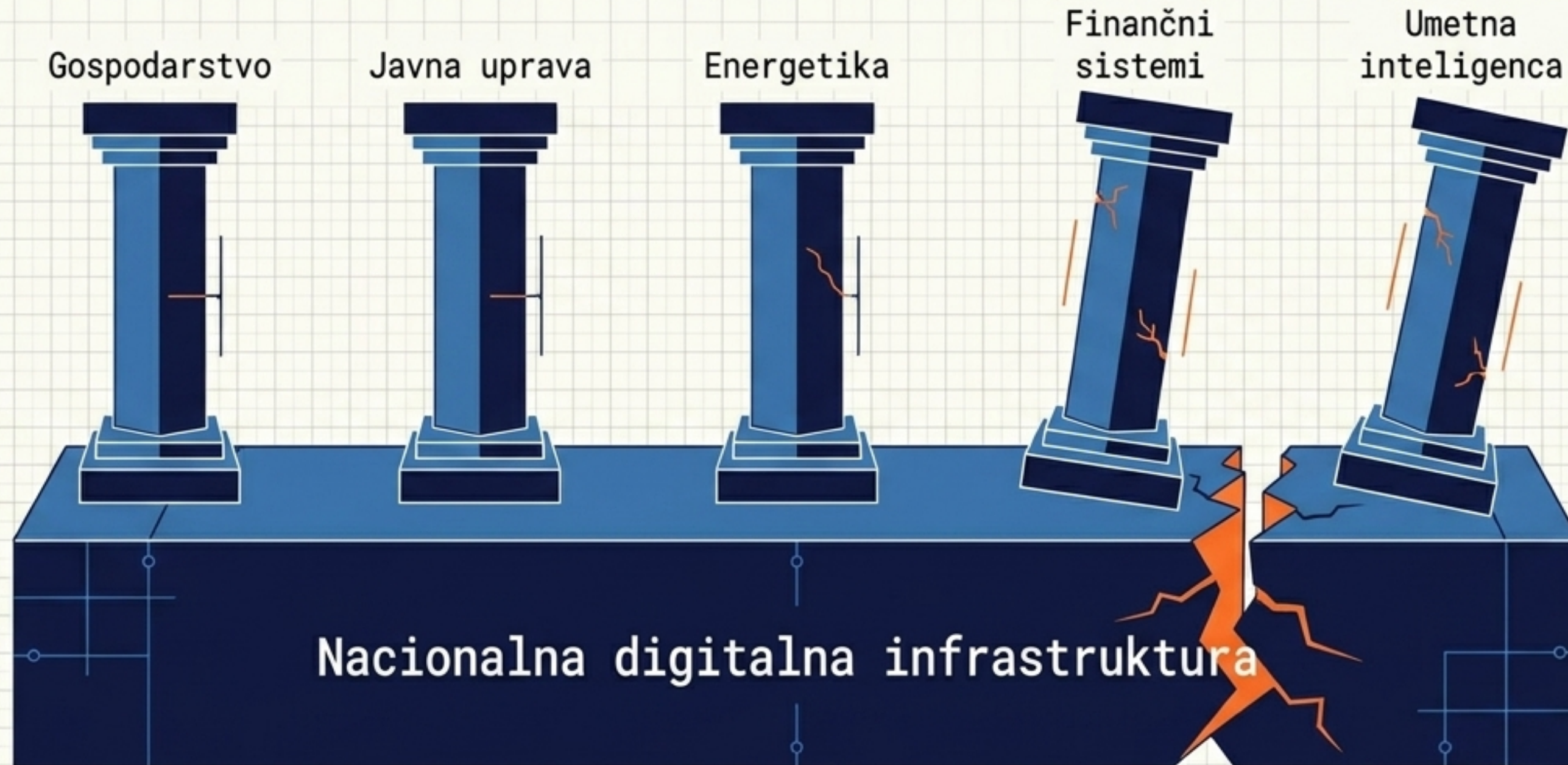

- Hrbtenica digitalne družbe
- Podatki kot strateška valuta
- Prostor geopolitičnega tekmovanja in varnostne moči

Prehod iz strojne opreme v virtualizirano, programsko upravljano IT-jedro.

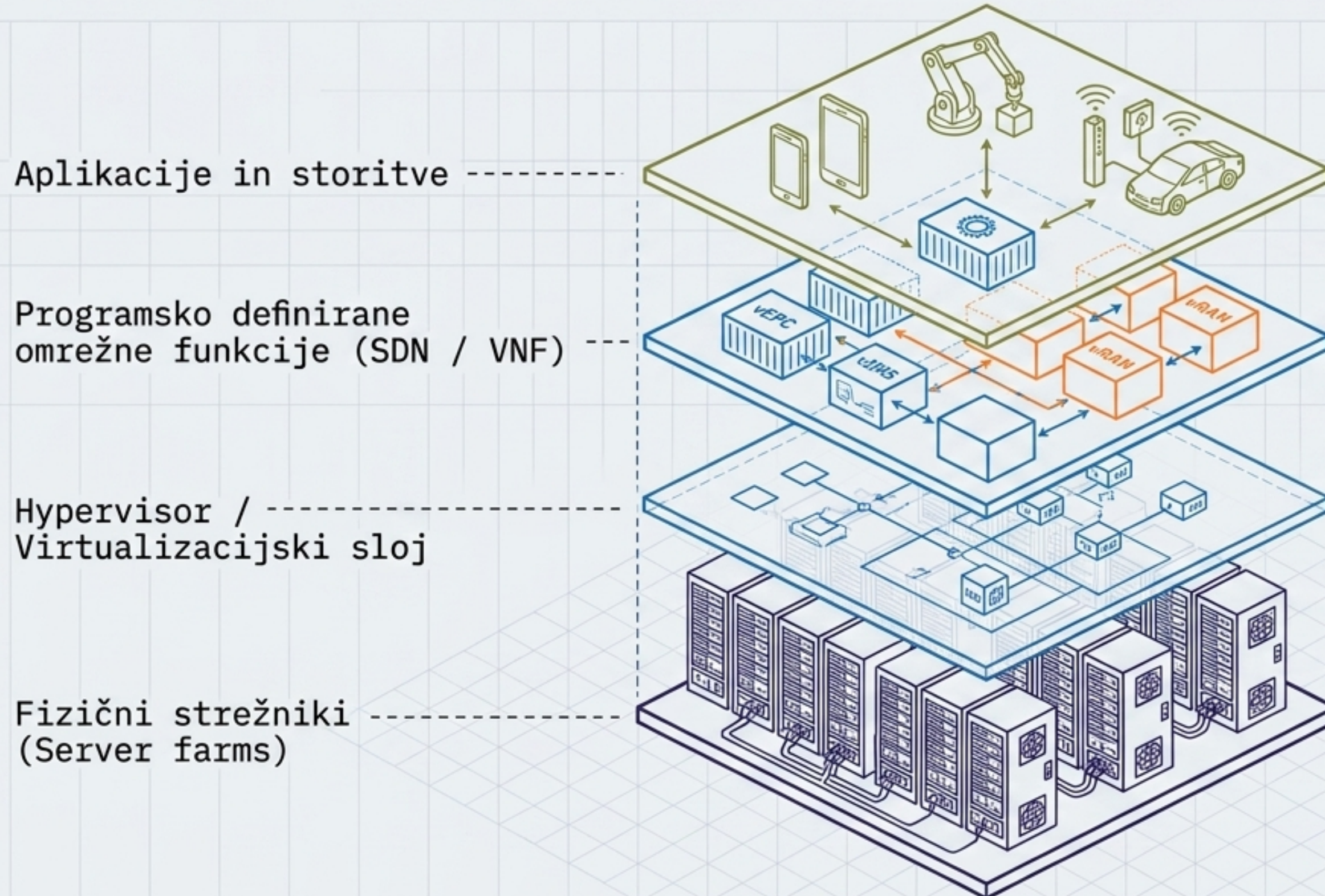
Anatomija digitalne suverenosti

“Država, ki nima lastne digitalne infrastrukture, infrastrukture, ki jo sama upravlja, ne more biti suverena. Lahko je neodvisna, ne more biti pa suverena.”
– Vesna Prodnik, članica uprave Telekoma Slovenije

5G Standalone (SA): Virtualizacija telekomunikacijskega jedra

Podatek: Telekom Slovenije je zamenjal opremo na več kot 1.500 lokacijah baznih postaj za prehod v samostojno 5G-jedro.

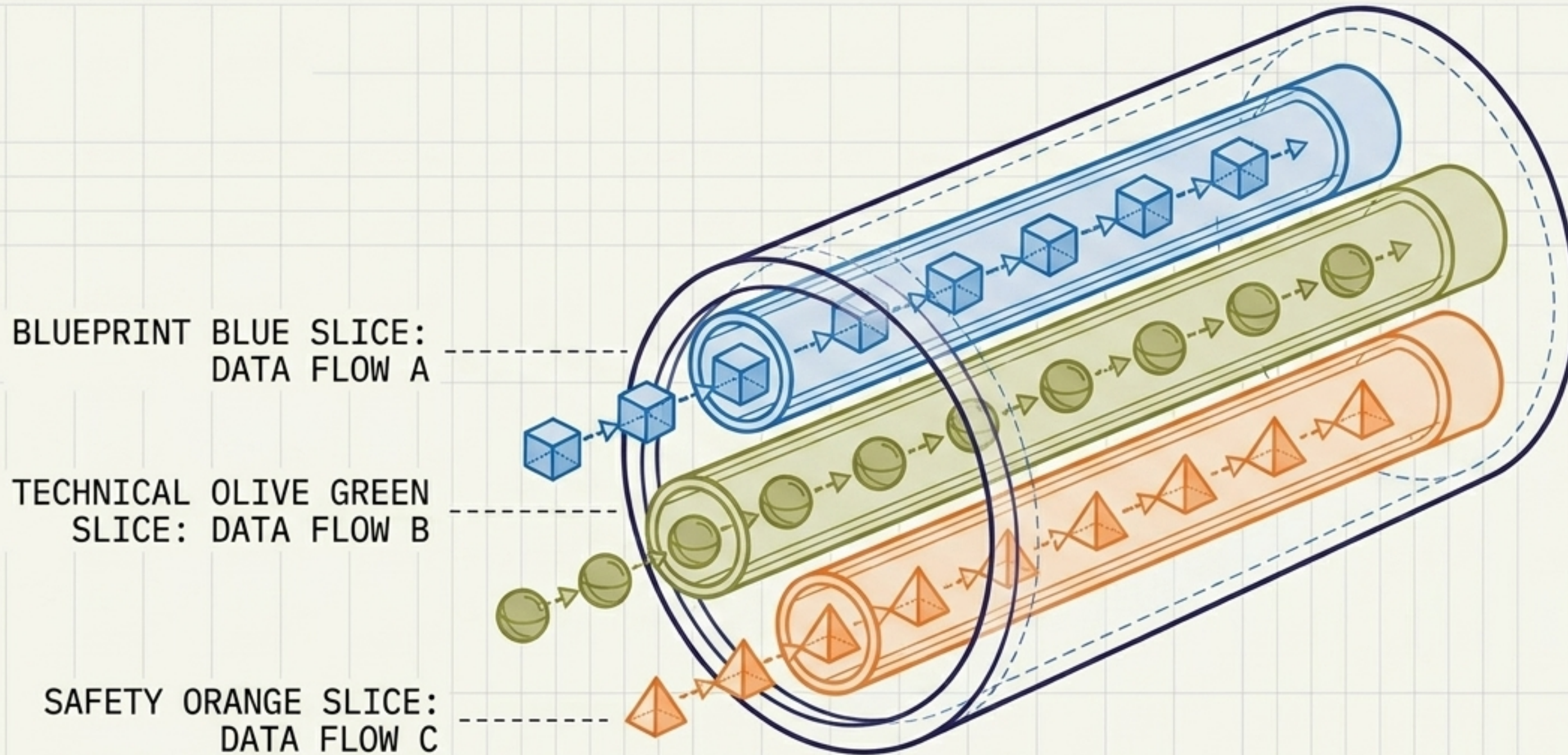
Ne govorimo več o telekomunikacijskem jedru, ampak o IT-jedru. Vse postaja popolnoma virtualizirano in programsko upravljano.

Inženirska diagnostika prehoda: Zakaj 5G SA?

PARAMETER	LEGACY (4G / 5G NSA)	5G STANDALONE (SA)
Arhitektura jedra	Odvisno od 4G hrbtenice	Popolnoma samostojno, virtualizirano IT-jedro
Latenca	Standardna	Ekstremno nizka (Ultra-low latency)
Kapaciteta naprav	Tisoče na km ²	Milijoni naprav (Massive IoT podpora)
Upravljanje	Ročno / Delno avtomatizirano	Visoka stopnja avtomatizacije in AI optimizacije
Arhitekturna zmožnost	Enotno omrežje za vse	Popolna podpora za 'Network Slicing'

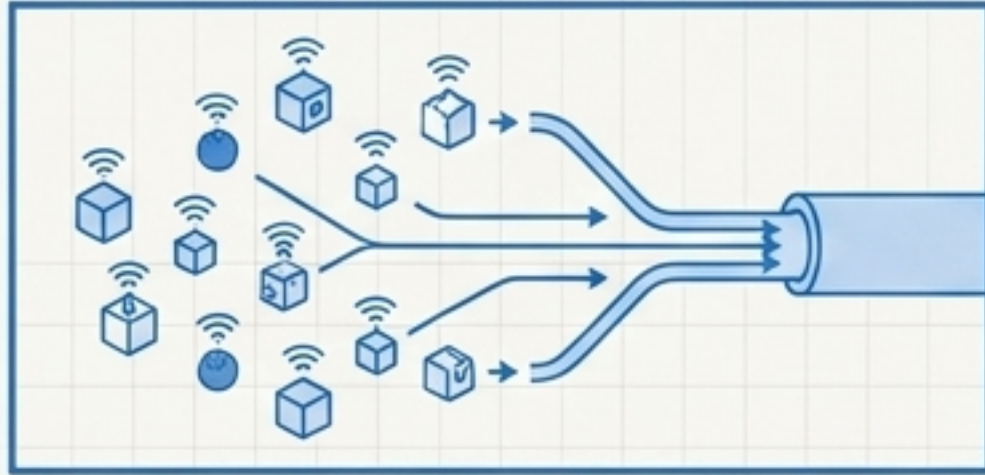
Arhitektura rezinjenja (Network Slicing): Logična ločitev fizične plasti

Znotraj enega javnega 5G-omrežja se vzpostavi več virtualno popolnoma ločenih zasebnih omrežij – od jedra do radijske mreže.

Zasebna omrežja znotraj javne infrastrukture omogočajo prilagoditev tehničnih parametrov specifičnim industrijskim potrebam.

Inženirski parametri logičnih rezin

Logistika in Industrija 4.0

Parameter: Masivna povezljivost (Massive IoT).

Primer: Spremljanje senzorjev na tisočih kontejnerjih in strojih v realnem času.

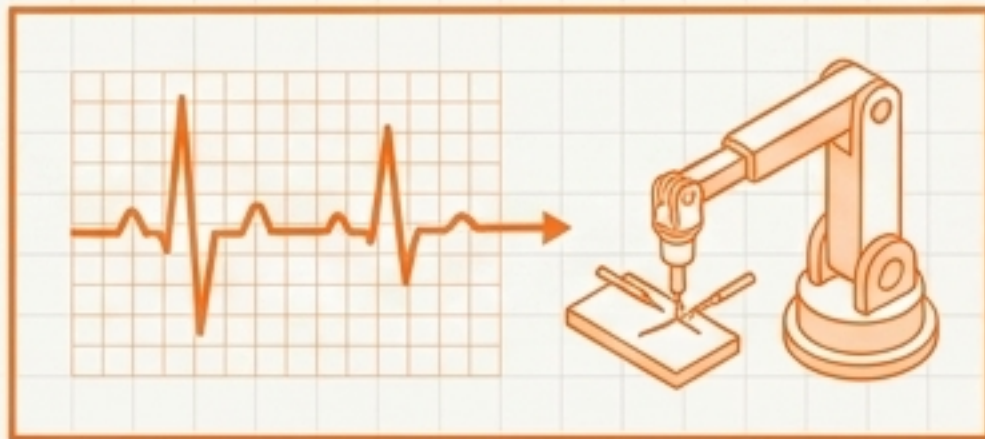

Energetika in Javna varnost

Parameter: Visoka zanesljivost in varnost.

Primer: Upravljanje kritične elektrodistribucijske infrastrukture in zaprti komunikacijski kanali.

Zdravstveni sistemi

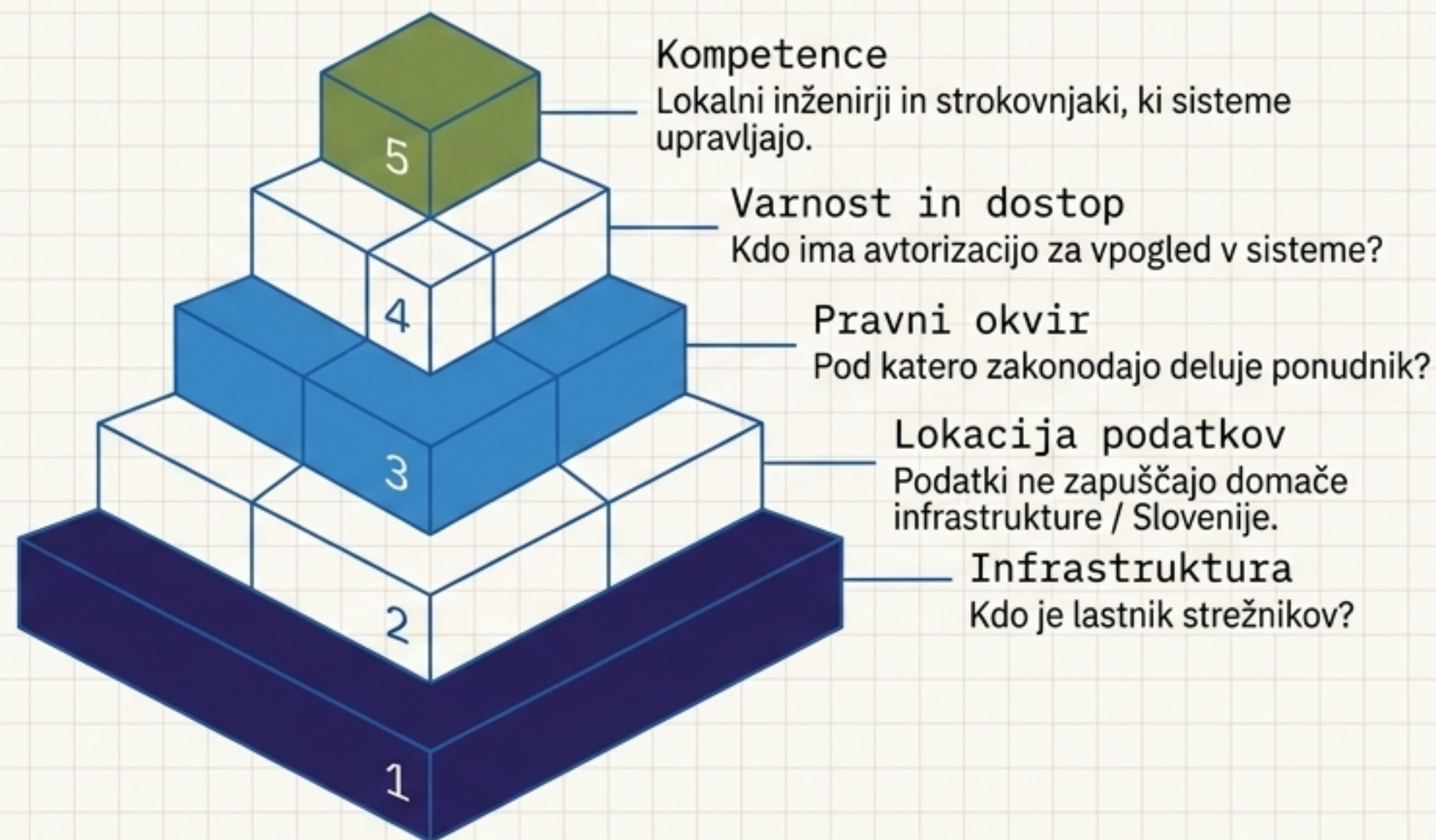

Parameter: Ultra-nizka latenca (Minimalna zakasnitev).

Primer: Prenos poslovno kritičnih in občutljivih podatkov, telemedicina.

Večdimenzijski model suverena oblaka

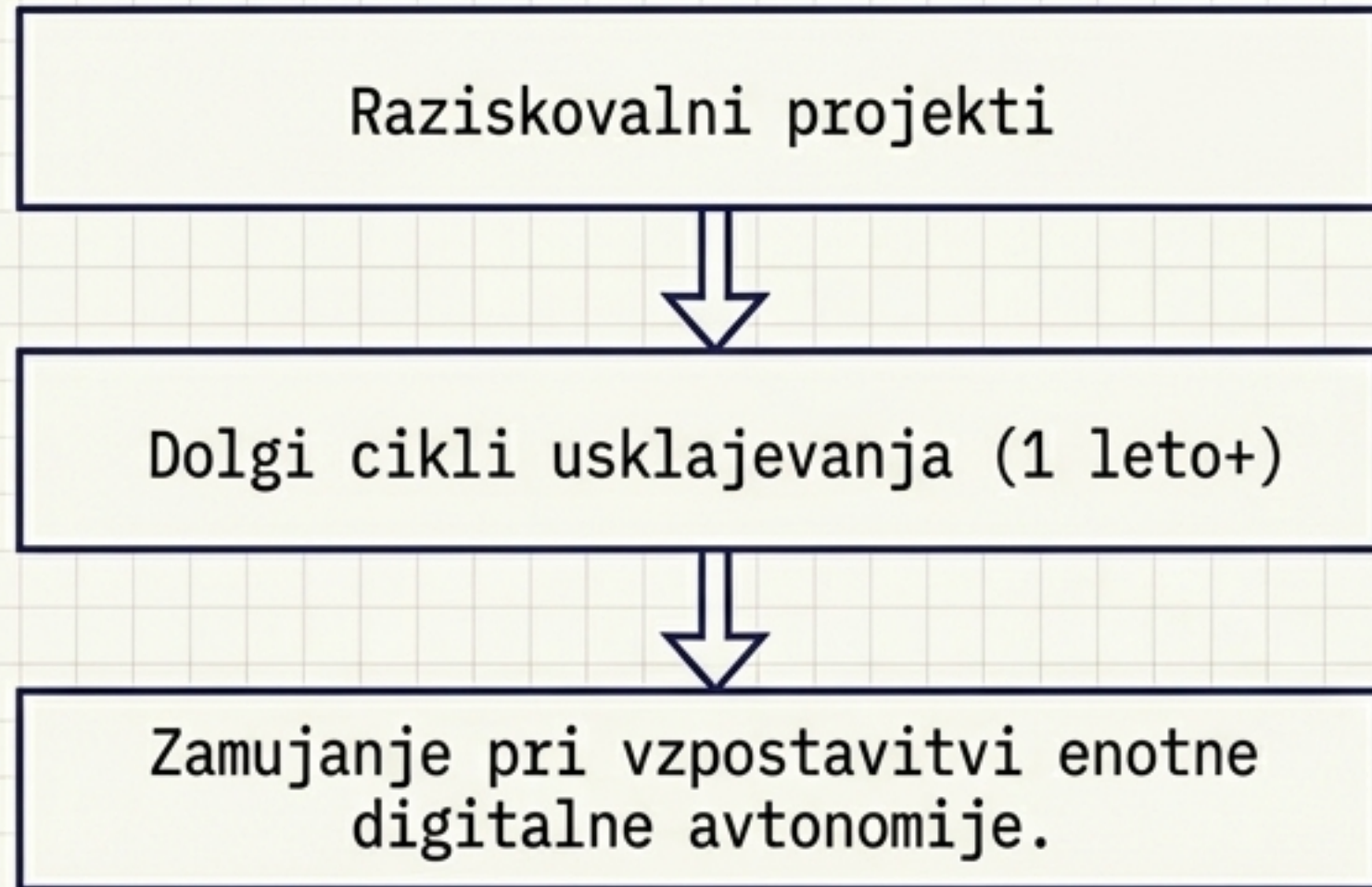
Evropski odgovor za digitalno avtonomijo.

Ključno vprašanje ni le, kje so podatki, ampak kdo jih obdeluje in nadzoruje modele.

Strukturni deficit: Evropa proti globalnim Hyperscalerjem

Evropski model

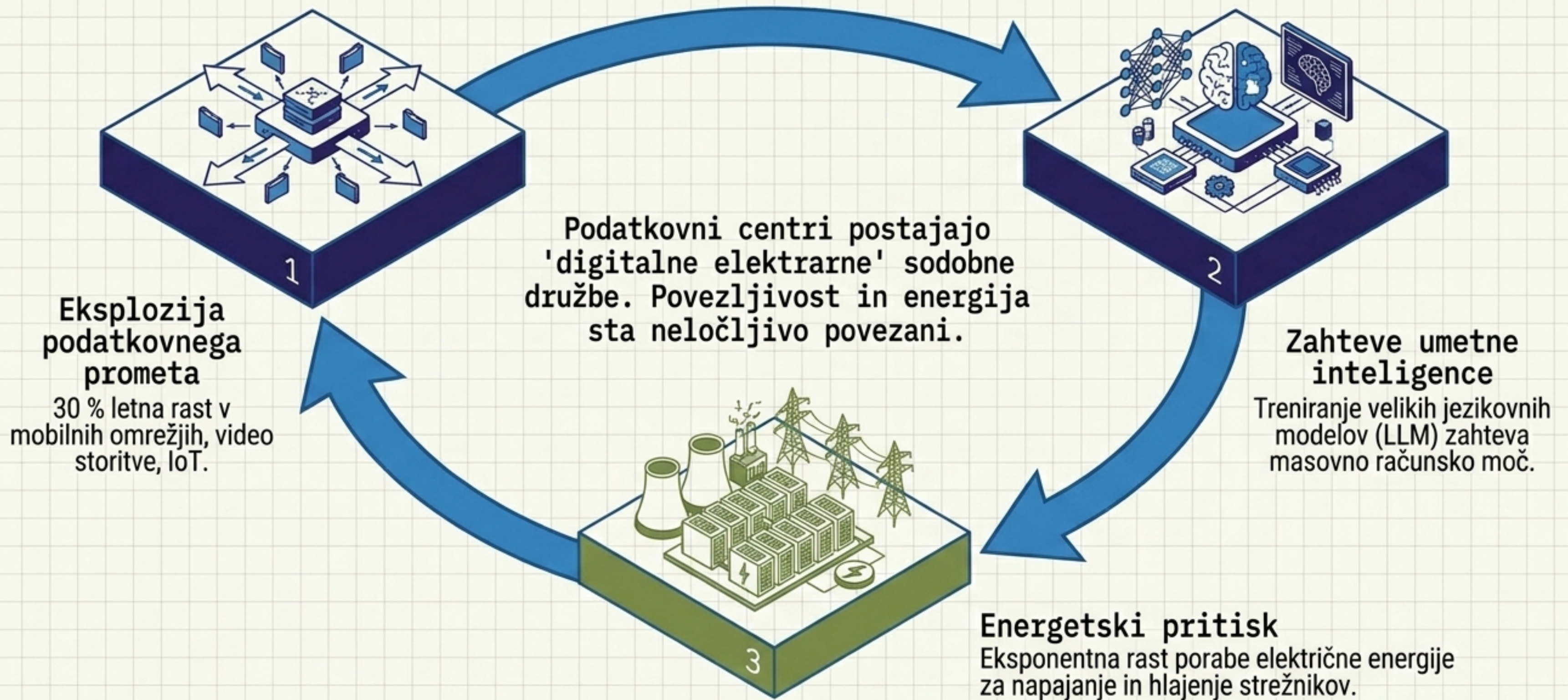

Ameriški Hyperscalerji

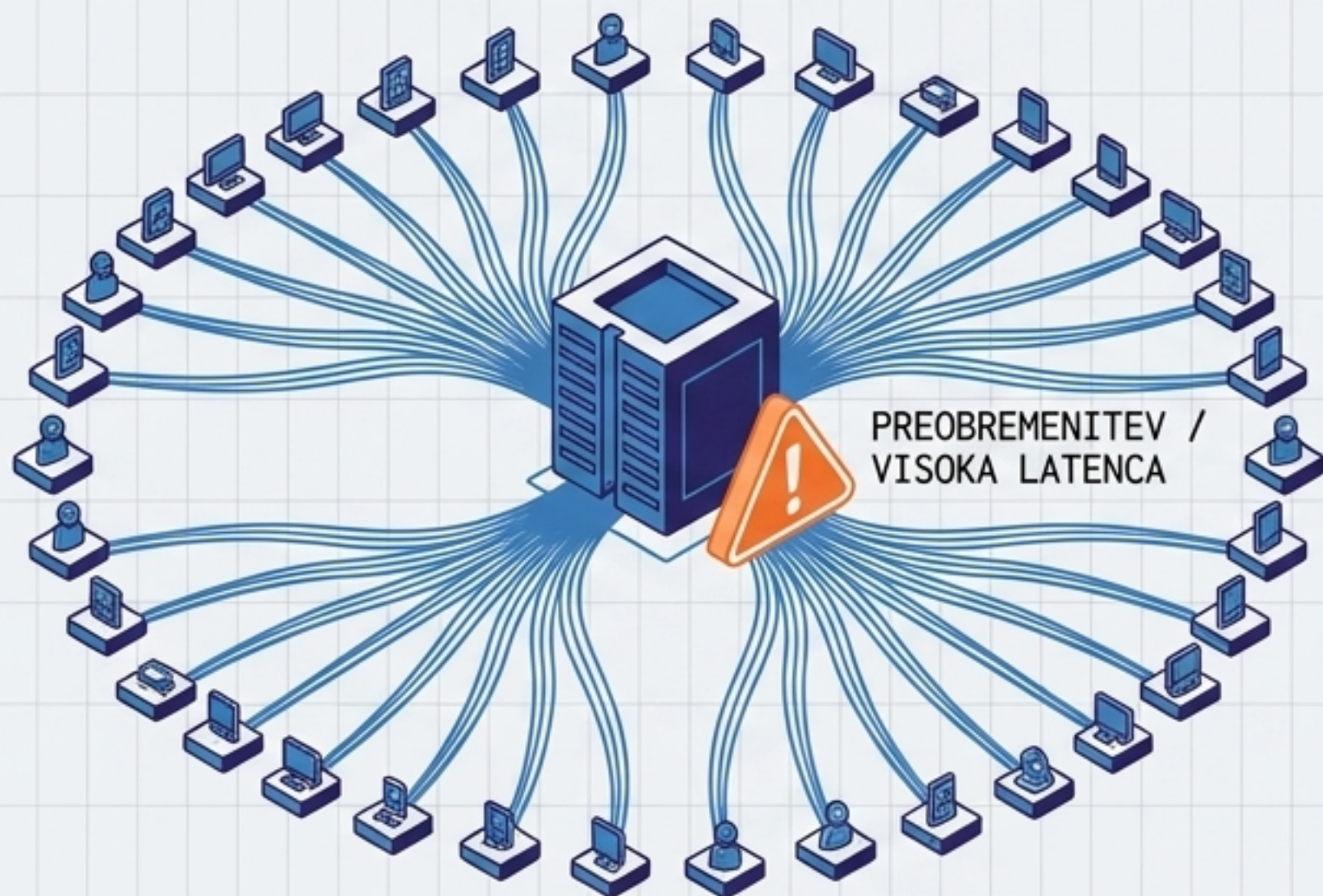
AI ranljivost: Tudi če je hramba podatkov v EU, ni nujno, da se modeli umetne inteligence (ki te podatke uporabljajo) obdelujejo in izvajajo znotraj evropskih meja.

Kavzalna zanka eksponentne rasti: Podatki, AI in energija

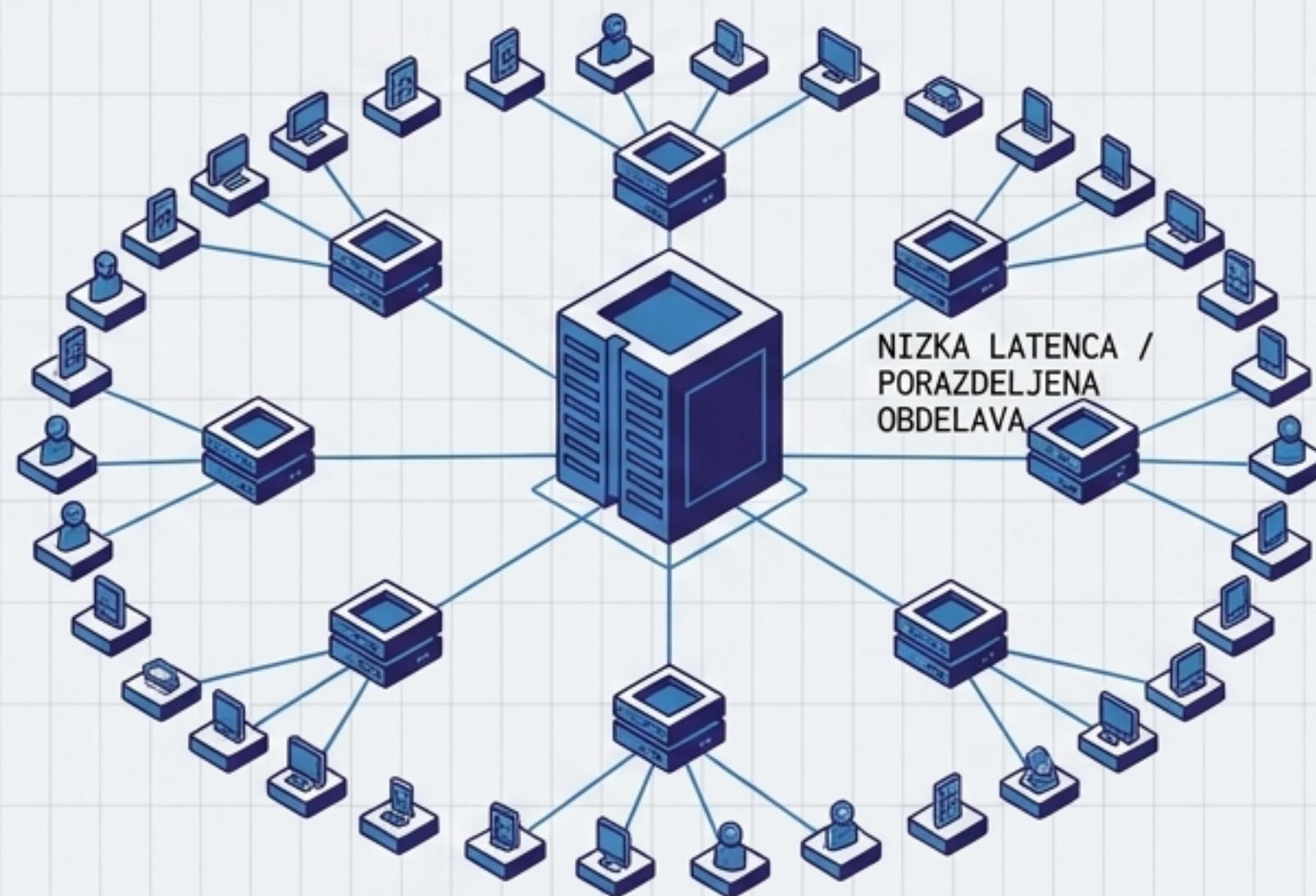

Distribuirana arhitektura prihodnosti: Regionalni in Edge centri

Centralizirano (Preteklost)

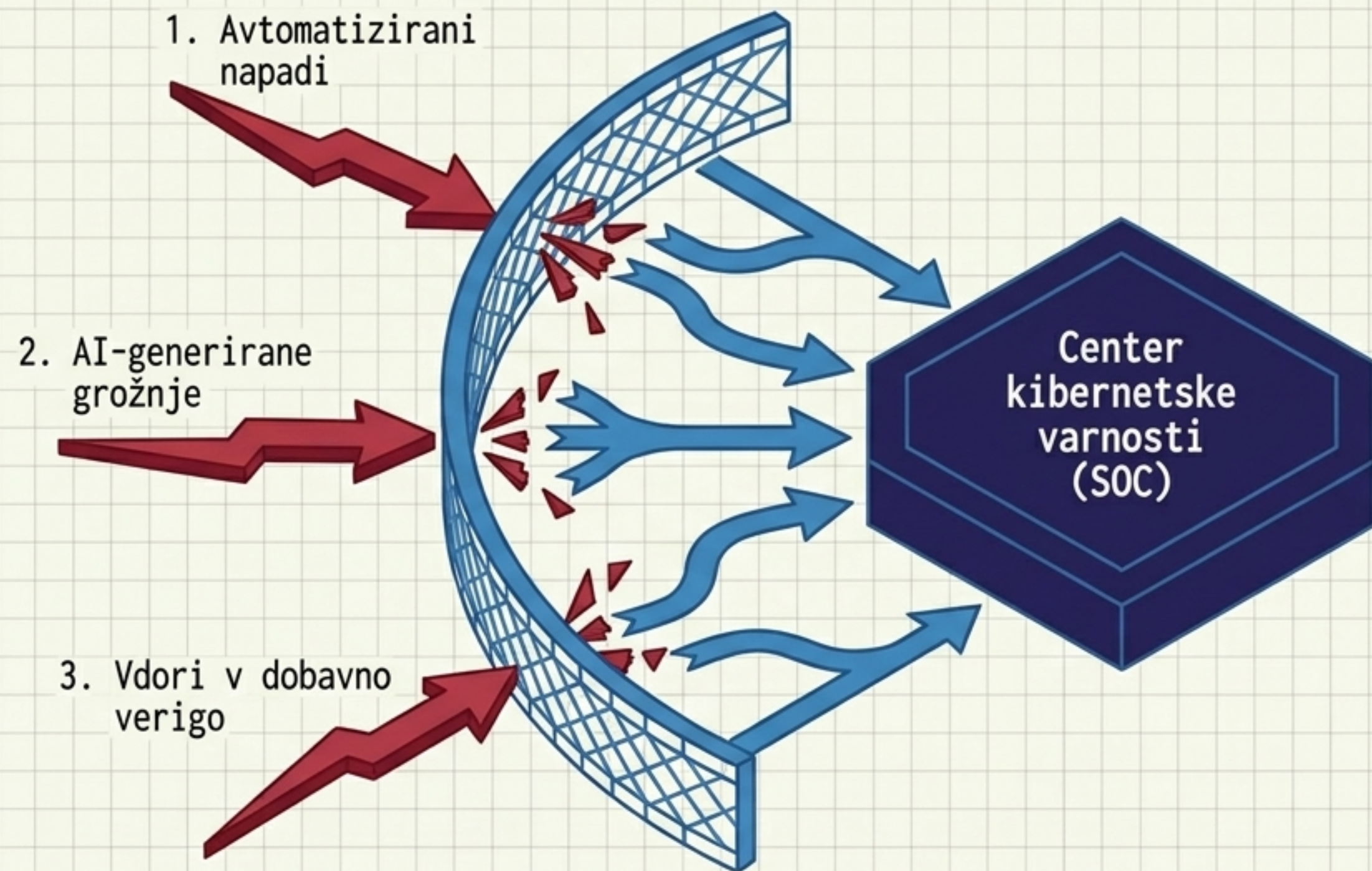
Edge Computing (Prihodnost)

- **Problem:** Centralizirani oblaki povzročajo preobremenitve hrbtničnih omrežij in previsoko latenco za AI aplikacije v realnem času.
- **Rešitev (Edge Computing):** Premik računskih zmogljivosti in AI modelov na rob omrežja, bližje končnemu uporabniku.
- **Strateški cilj:** Združitev povezljivosti, lokalnega oblaka in umetne inteligence v enovit regijski ekosistem.

Kibernetska varnost kot temeljni sistemski modul

Od reaktivne zaščite k AI-podprtemu centru za odpornost (SOC).

Kapaciteta:

Telekom Slovenije zaposluje >1.000 inženirjev; >100 strokovnjakov izključno za kibernetško varnost.

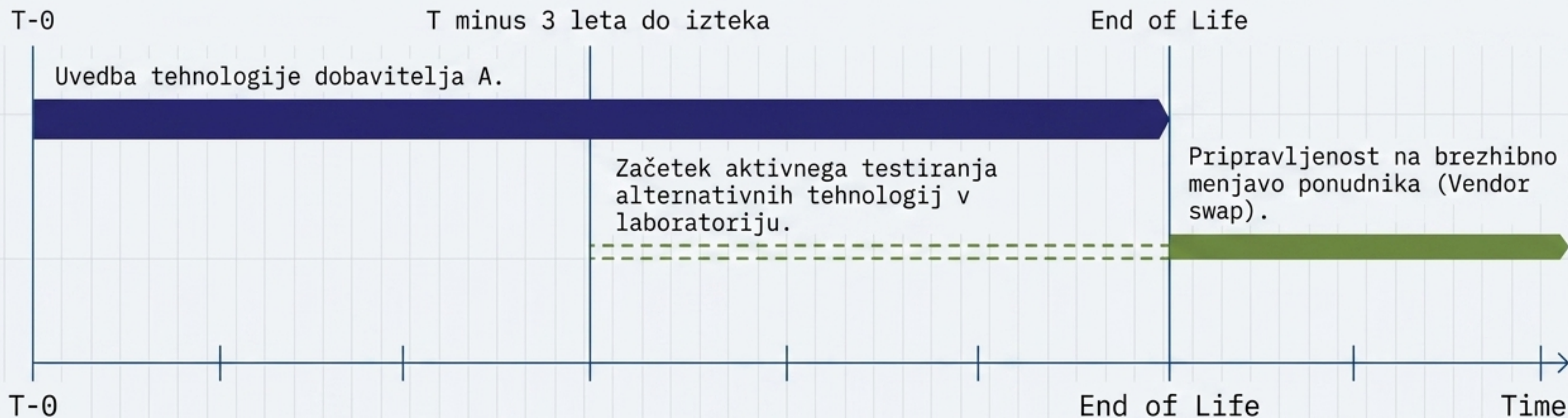
Kompleksnost:

Danes ni več ena tehnologija, ena storitev. Danes je diapazon storitev.

Vloga:

Sposobnost hitrega odziva in upravljanja kompleksnih infrastrukturnih dogodkov.

Odpornost strojne opreme: Obvladovanje dobavne verige

Multi-vendor strategija: Vzdrževanje več neodvisnih dobaviteljev za preprečevanje zaskočnega učinka (vendor lock-in).

Pravilo: Nadzor nad dobaviteljsko verigo je ena ključnih zadev digitalne suverenosti.

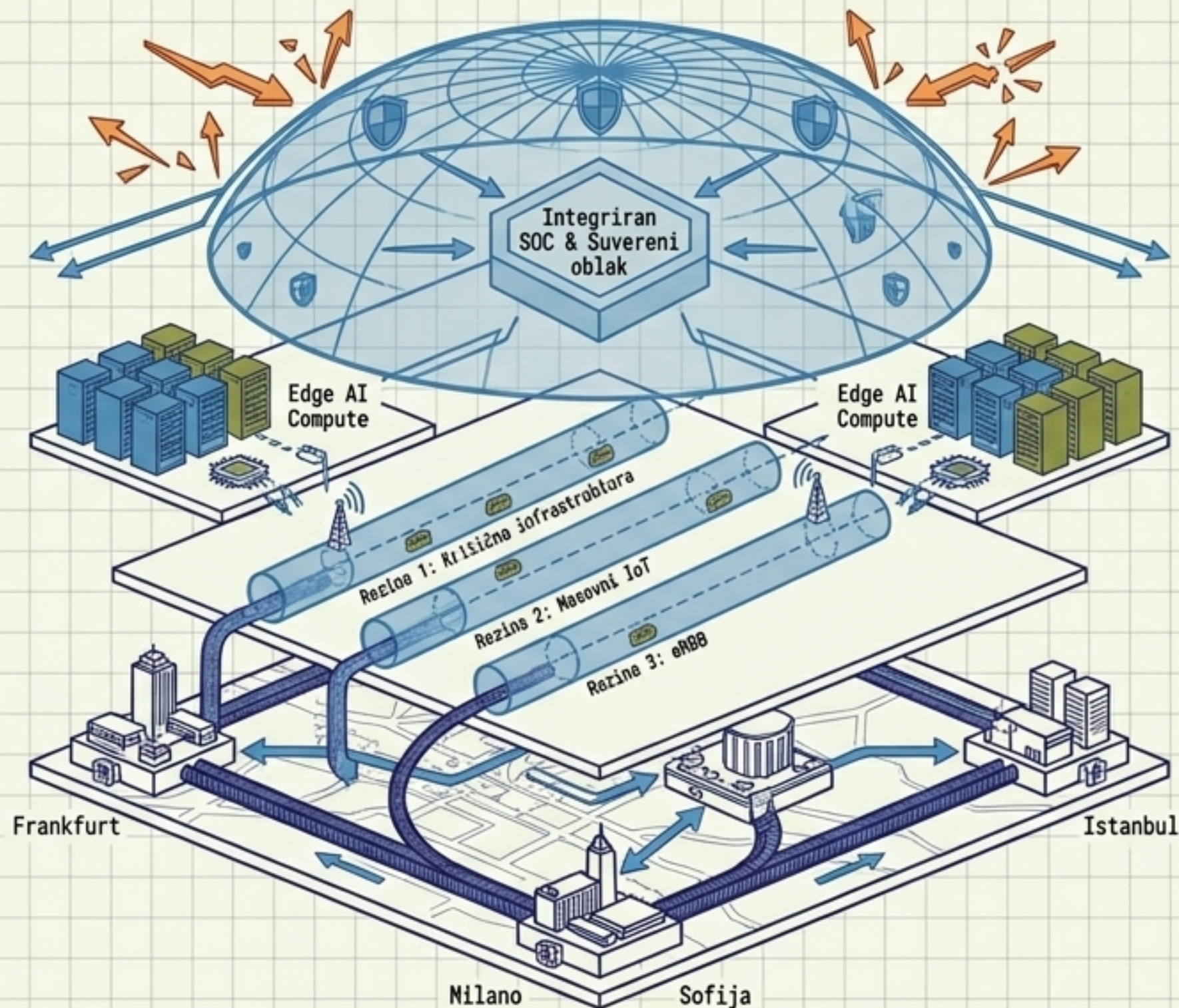
Sinteza: Topologija regionalnega digitalnega ekosistema 2030

Suvereni oblak + SOC
kibernetski ščit

Regionalni podatkovni
centri (Edge AI)

5G SA z rezinjenjem

Optična hrbtenica

Telekom Slovenije leta 2030 ni več zgolj ponudnik dostopa, temveč arhitekt in upravljavec celovitega, suverena regionalnega digitalnega okolja. Infrastruktura moči je popolnoma integrirana.